……. **Imię i nazwisko ucznia** …… **Pełna nazwa szkoły** …….	

Maksymalna liczba punktów	**40**
Uzyskana liczba punktów	

KONKURS HISTORYCZNY
DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ
ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH
ROK SZKOLNY 2025/2026

ETAP REJONOWY

Instrukcja dla ucznia

1. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 90 minut.
2. Zestaw konkursowy zawiera 20 zadań.
3. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
4. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
5. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
6. Pamiętaj, że zaznaczenie większej ilości odpowiedzi niż wymagana w poleceniu, skutkuje nieprzyznaniem punktów za zadanie.
7. Nie używaj korektora i długopisu ścieralnego.
8. W nawiasach obok numerów zadań podano maksymalną liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.

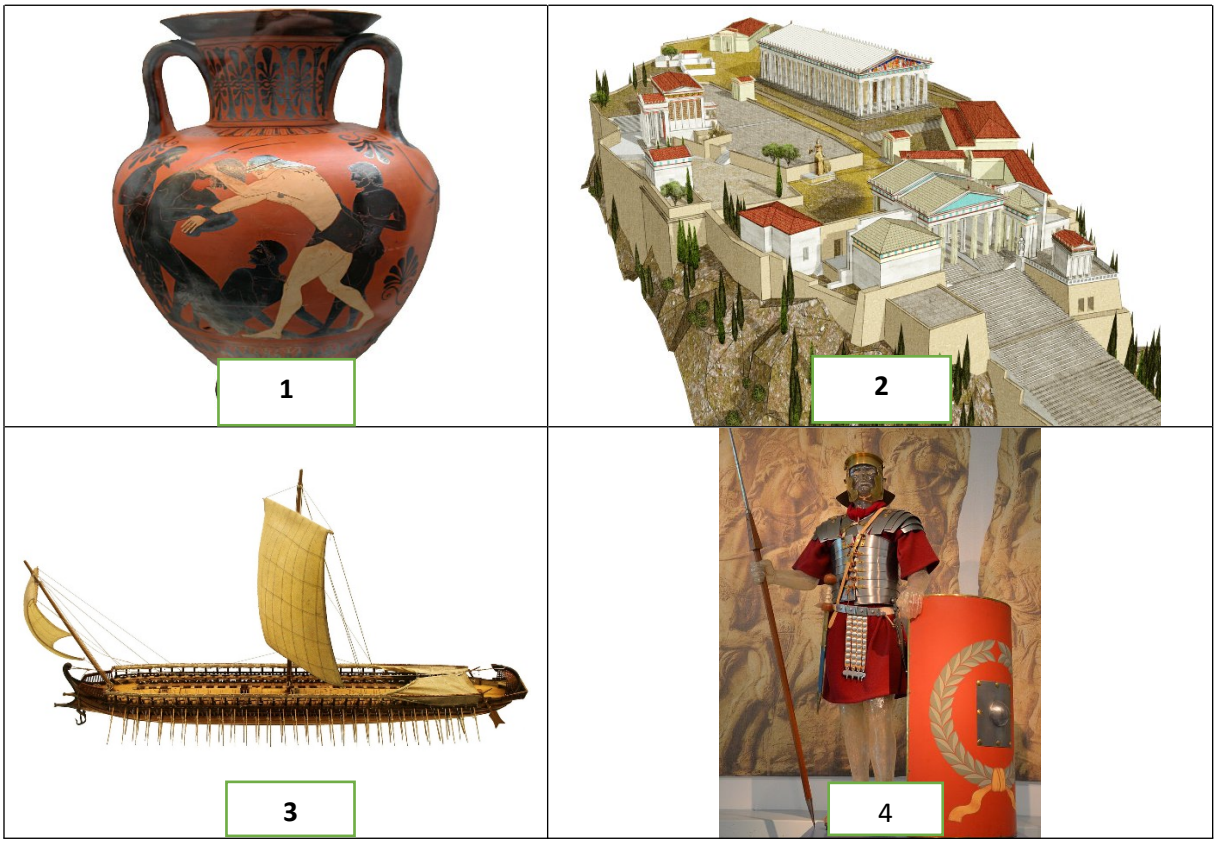
POWODZENIA!

Zadanie 1. (2 punkty)
Podkreśl dwa określenia, które odnoszą się do czasów sprzed rewolucji neolitycznej.

Paleolit/ świątynie tarasowe/ koczowniczy tryb życia/ tyrania/ alfabet/ pieniądz

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 2. (2 punkty)
Zapoznaj się z poniższymi ilustracjami, a następnie zaznacz dwie poprawne odpowiedzi poprzez postawienie znaku X.

https://zpe.gov.pl/a/poczatki-cywilizacji.../DIOCU39Ja. Domena publiczna

Wśród przedstawionych ilustracji jedna odnosi się do osiągnięć cywilizacji rzymskiej.	
Widniejący pod numerem 2 plan miasta przedstawia starożytną Jerozolimę.	
Ilustracja nr 1 prezentuje osiągnięcie sztuki egipskiej.	
Żołnierz przedstawiony na wizerunku 4 nie stanowił załogi okrętu zaprezentowanego na ilustracji 3.	

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 3. (2 punkty)
Spośród poniższych wydarzeń zaznacz cyframi 1 – najwcześniejsze, 2 – najpóźniejsze. Nie musisz uzupełniać całej kolejności chronologicznej.

Wydarzenie	Odpowiedź
Początek ruchu krucjatowego	
Rozpad cesarstwa Karola Wielkiego	
Wielka schizma wschodnia	
Koronacja cesarska Ottona I	
Wystąpienie Mahometa	
Uznanie chrześcijaństwa religią państwową w Rzymie	

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 4. (2 punkty)
Zapoznaj się z opisami dokonań postaci, a następnie wykonaj polecenia.

Opis 1.
Był wybitnym uczonym epoki renesansu, wychowankiem Akademii Krakowskiej. W czasie gdy zaczynał studia, Krzysztof Kolumb przygotowywał się do pierwszej wyprawy, która zakończyła się odkryciem Ameryki. Nasz bohater czekał na wydanie najważniejszego swojego dzieła aż do roku, w którym zmarł. W ciągu swojego życia mieszkał w kilku miastach na terenie obecnej Polski, gdzie pełnił funkcje duchownego.

Opis 2.
Jako pierwszy użył teleskopu do obserwacji nieba. Jego obserwacje potwierdziły heliocentryczny model budowy Układu Słonecznego. Odkrył również plamy na Słońcu, co dowiodło ruchu obrotowego Słońca. W 1633 roku stanął przed trybunałem inkwizycji, gdzie zaprzeczył swoim poglądom, aby uniknąć surowej kary. Według legendy miał powiedzieć szeptem słowa „a jednak się kręci".

A. Czy oba opisy odnoszą się do dokonań tego samego człowieka (podkreśl odpowiedź)?

TAK/ NIE

B. Uzasadnij swoją odpowiedź, odwołując się do jednego argumentu z wybranego tekstu.

……

……

……...

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 5. (2 punkty)
Zapoznaj się z zamieszczonym materiałem i wykonaj zadania.

Materiał 1. Mapa (fragment)

Na podstawie: K. Chariza i zespół, lic.: CC BY 4.0., https://zpe.gov.pl/a/wielkie-cywilizacje/D12RMCK0p

Materiał 2. Opis dokonań

Zbudowali swoją stolicę na obszarze osuszonego jeziora Texococo. Znamy ich z krwawych rytuałów, w czasie których mordowali swoje ofiary w celach religijnych. Byli doskonałymi rolnikami, a ich stolica Tenochtitlan mogła liczyć ok. 360 tysięcy mieszkańców. Znali pismo, byli biegłymi astronomami – opracowali bardzo precyzyjny kalendarz. Ich doskonale zorganizowane i administrowane państwo zostało podbite w krótkim czasie przez Hiszpanów, którzy wykorzystali do tego celu m.in. nieznane tej cywilizacji konie.

A. Cywilizację, która została powyżej opisana, oznaczono na mapie cyfrą ……

B. Wpisz nazwisko hiszpańskiego konkwistadora, który ją podbił.

……

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 6. (2 punkty)
Zapoznaj się z treścią zadania i wykonaj polecenia.

Fragment opisu tekstu.

- *Gwarantowały szlachcie zachowanie przywilejów;*
- *określały zasady ustroju i prawa Rzeczypospolitej;*
- *nakazywały królowi zwoływanie sejmu walnego co dwa lata na okres 6 tygodni, a w razie nagłej potrzeby sejm nadzwyczajny;*
- *zobowiązywały króla, aby na stałe miał przy swoim boku radę doradczą złożoną z szesnastu senatorów (tzw. senatorów rezydentów) składających sprawozdanie na sejmie;*
- *nie pozwalały na używanie tytułu dziedzicznego;*
- *politykę wewnętrzną i zagraniczną oraz wypowiedzenie wojny poddawały kontroli sejmu;*
- *(…)*
- *(…) zezwalały na wypowiedzenie królowi posłuszeństwa (rokosz), w wypadku złamania przez niego przyjętych zobowiązań.*

(Na podstawie domeny publicznej)

A. Podaj nazwę dokumentu, którego fragment zacytowano powyżej.

……

B. Pod wizerunkami monarchów polskich wpisz imię i nazwisko lub przydomek tego, który jako pierwszy podpisał zacytowane zobowiązania.

Domena publiczna

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 7. (2 punkty)
Wśród niżej wymienionych pojęć podkreśl dwa, które nie są związane z reformacją.

Arianie	Krucjaty	95 tez
Minaret	Anglikanizm	Zbór

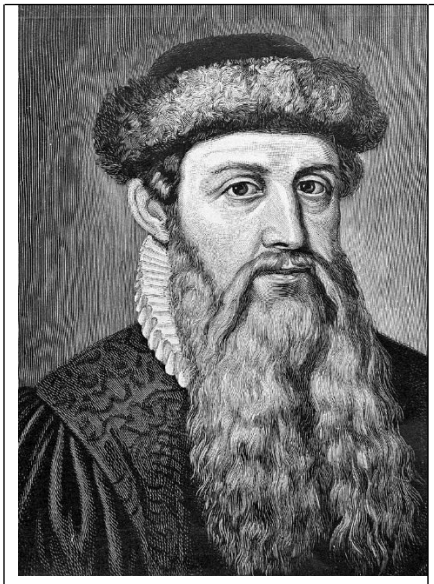
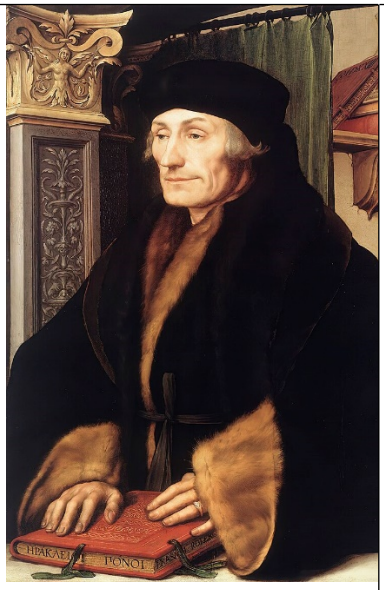
Liczba punktów
….. /2

Zadanie 8. (2 punkty)
Przeczytaj charakterystykę dokonań przedstawiciela renesansu i wykonaj polecenia.

Był filologiem, filozofem i teologiem, uznawanym za jednego z najważniejszych humanistów epoki renesansu. W swoim dziele (…) krytykował nadużycia w Kościele i ówczesnych instytucjach. Był również autorem pierwszego greckiego wydania Nowego Testamentu, a jego myśl nawoływała do reformy Kościoła, powrotu do źródeł chrześcijaństwa i reformy edukacji.

A. Podaj imię i nazwisko (przydomek) wymienionego w opisie twórcy ……

B. Zaznacz znakiem X jego wizerunek.

Na podstawie: domena publiczna

Liczba punktów
….. /2

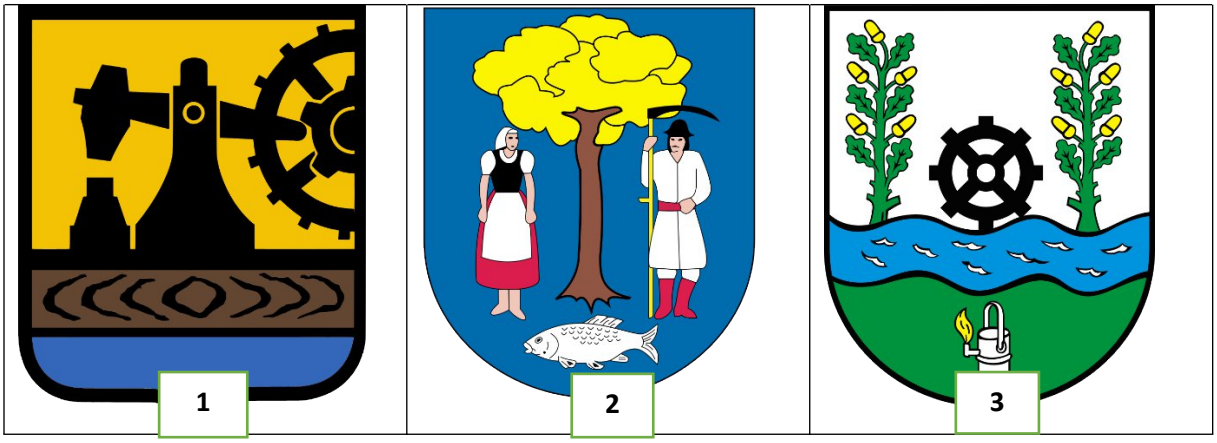
Zadanie 9. (2 punkty)
Przeczytaj poniższy tekst, a następnie wykreśl niepoprawne sformułowania tak, aby powstała prawidłowa merytorycznie treść.

Osiągnięcie lubelskiego renesansu

U schyłku XVI wieku Lubelszczyzna zasłynęła z wielu ważnych osiągnięć w dziedzinie kultury i sztuki. Wówczas ***Jan Łaski/Jan Zamoyski*** *założył słynną akademię. Ważną rolę przy jej tworzeniu odegrał poeta* ***Jan Kochanowski/Szymon Szymonowic****, który sprowadził tu profesorów i był faktycznym jej organizatorem.*

Liczba punktów
..... /2

Zadanie 10. (2 punkty)
Obejrzyj poniższe herby polskich miast, a następnie wykonaj polecenie.

Domena publiczna

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe F – jeśli jest fałszywe. Wybraną odpowiedź zaznacz kółkiem.

We wszystkich trzech herbach przedstawione są wynalazki techniczne, które zawdzięczamy epoce średniowiecza.	P	F
Wynalazek, który powstał tylko na potrzeby rolnictwa został umieszczony na wizerunku oznaczonym numerem 2.	P	F

Liczba punktów
..... /2

Zadanie 11. (2 punkty)
Zapoznaj się z osiągnięciami polskiego władcy, a następnie odpowiedz na pytania.

Przeprowadził modernizację armii polskiej, wprowadzając lżejszą husarię i tworząc piechotę wybraniecką. Stłumił bunt nieprzychylnych mu gdańskich mieszczan. Z powodzeniem prowadził wojny przeciwko Moskwie odzyskując Inflanty. Miał też szereg osiągnięć w dziedzinie kultury: założył Akademię Wileńską i rozwinął polską kartografię. Władca ten otwierał też nowe mennice dbając o skarb państwa.

A. Wymień imię i nazwisko rodowe opisanej postaci ……..

B. Wyjaśnij jednym zdaniem, co łączyło tego króla z dynastią Jagiellonów.

……

……..

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 12. (2 punkty)
Spośród podanych niżej sześciu sformułowań podkreśl dwa, które są skutkami wojen polsko-szwedzkich w XVII wieku.

ostateczny upadek państwa krzyżackiego/ dojście do władzy w Polsce dynastii Wazów/ załamanie gospodarcze Rzeczypospolitej/ rozwój kalwinizmu na dworach polskich magnatów/ umocnienie pozycji ustrojowej monarchy / rozwój oligarchii magnackiej i zrywanie sejmów.

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 13. (2 punkty)
Po analizie mapy konturowej wykonaj polecenia.

Na podstawie: Demart SA. 2012

Rozstrzygnij, czy powyższy fragment mapy konturowej przedstawia granice Rzeczpospolitej Obojga Narodów w latach 1672-1699. Swoją odpowiedź uzasadnij jednym argumentem.

Rozstrzygnięcie (Tak/Nie) ……..

Argument

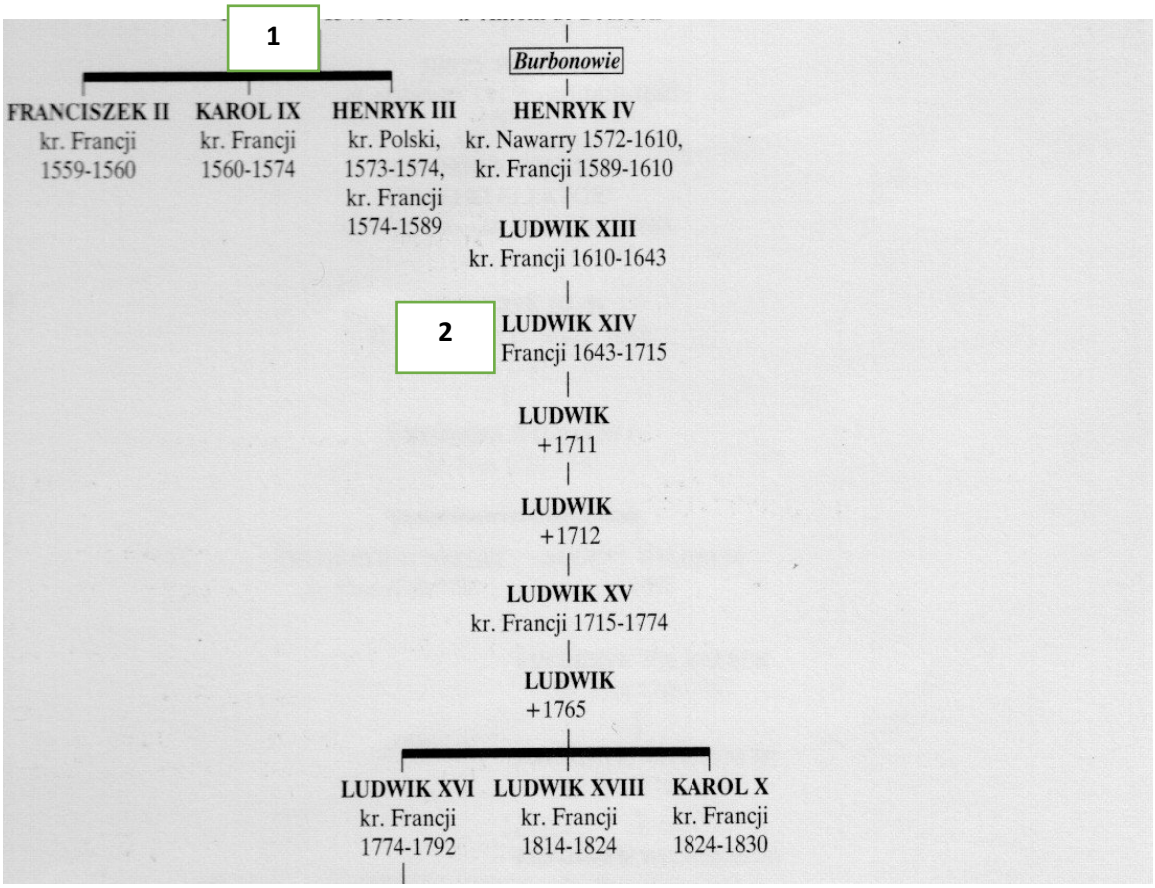
……

……

……..

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 14. (3 punkty)
Zapoznaj się z uproszczonym fragmentem drzewa genealogicznego dynastii jednego z państw europejskich, a następnie wykonaj polecenia.

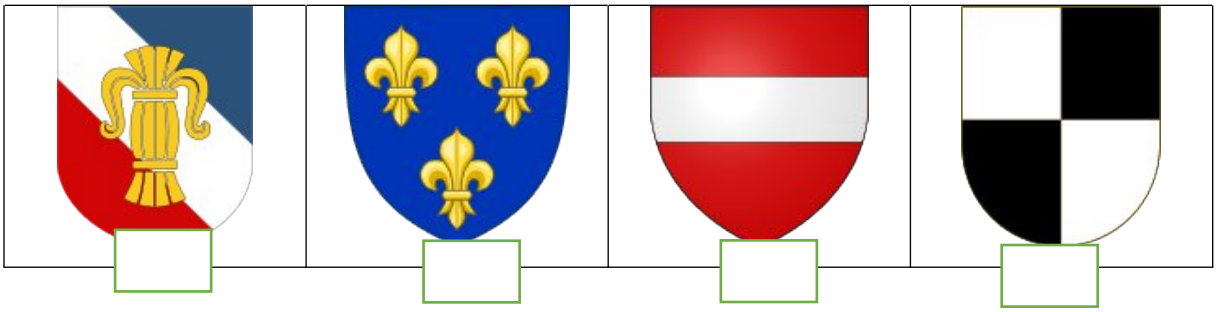
A. Podaj nazwę linii dynastycznej oznaczonej na mapie numerem 1.

……

B. Wpisz przydomek, pod którym znamy króla Francji, obok którego widnieje cyfra 2.

……

C. Wśród zamieszczonych niżej herbów zaznacz ten, który przynależny jest powyższej dynastii.

Liczba punktów
….. /3

Zadanie 15. (2 punkty)
Zapoznaj się z fragmentem tekstu źródłowego i wykonaj polecenia.

Treść dokumentu.

Uważamy za niezbite i oczywiste następujące prawdy: że wszyscy ludzie stworzeni zostali równymi sobie; że Stwórca udzielił im pewnych praw niepozbywalnych, w rzędzie których na pierwszym miejscu postawić należy prawo do życia, do wolności i do poszukiwania szczęścia; celem zapewnienia sobie tych praw ludzie ustanowili między sobą rządy, których władza wypływa ze zgody rządzonych; że ilekroć jakakolwiek forma rządu sprzeciwia się celowi, w jakim była ustanowiona, naród ma prawo zmienić ją lub znieść zupełnie i ustanowić rząd nowy na takich zasadach […] oparty, jakie mu się wydadzą najstosowniejszymi do zapewnienia własnego bezpieczeństwa i pomyślności. […] jeśli długi szereg nadużyć i przywłaszczeń […] wykazuje jawny zamiar narzucenia danemu narodowi jarzma absolutnego despotyzmu, naród ten ma nie tylko prawo, lecz i obowiązek obalenia podobnego rządu [...]. Dzieje panowania teraźniejszego króla W[ielkiej] Brytanii są jednym pasmem niesprawiedliwości i przywłaszczeń, dążących jawnie do rozciągnięcia nad tymi koloniami nieograniczonej tyranii. […] ***Zgromadzeni na ogólny kongres*** *[…] ogłaszamy uroczyście w imieniu władzy dobrego ludu tych kolonii, iż te Zjednoczone Kolonie są i mają prawo być Państwami wolnymi i niepodległymi; że wyzwolone są od zależności w stosunku do Korony Brytyjskiej […] i że jako Państwo wolne i niepodległe mają one pełne prawo prowadzić wojnę, zawierać pokój i przymierza, ustanawiać handel, tudzież podejmować to wszystko, co leży w granicach możności państw niezależnych.*

Wiek XVI–XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa: WN PWN, 1999, s. 470–472.

A. Podaj pełną polską nazwę zacytowanego dokumentu.

……

B. Wpisz miejscowość, w której odbył się podkreślony w tekście kongres.

……

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 16. (2 punkty)
Uzupełnij autorów przytoczonych tytułów dzieł epoki oświecenia.

Tytuł dzieła	Autor
Powrót posła	
Przestrogi dla Polski	

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 17. (2 punkty)
Przeanalizuj zamieszczone teksty źródłowe, a następnie wykonaj polecenia.

Tekst 1.

W imię Boga w Trójcy Świętej Jedynego.
Stanisław August z Bożej łaski i woli narodu król polski, wielki książę litewski, ruski, pruski, mazowiecki, żmudzki, kijowski, wołyński, podolski, podlaski, inflancki, smoleński, siewierski i czernichowski, wraz z stanami skonfederowanymi w liczbie podwójnej naród polski reprezentującymi. Uznając, iż los nas wszystkich od ugruntowania i wydoskonalenia konstytucyi narodowej jedynie zawisł, długim doświadczeniem poznawszy zadawione rządy naszego wady, a chcąc korzystać z pory, w jakiej się Europa znajduje, i z tej dogorywającej chwili, która nas samym sobie wróciła, wolni od hańbiących obcej przemocy nakazów, ceniąc drożej nad życie, nad szczęśliwość osobistą egzystencją polityczną niepodległość zewnętrzną i wolność wewnętrzną narodu, którego los w ręce nasze jest powierzony, chcąc oraz na błogosławieństwo, na wdzięczność współczesnych i przyszłych pokoleń zasłużyć, mimo przeszkód, które w nas umiejętności sprawować mogą dla dobra powszechnego, dla ugruntowania wolności, dla ocalenia ojczyzny naszej i jej granic, z największą stałością ducha niniejszą Konstytucyję uchwalamy i tę całkowicie za świętą za niewzruszoną deklarujemy, dopóki by naród w czasie prawem przepisanym wyraźną swoją wolą nie uznał potrzeby odmienienia w niej jakiego artykułu. Do której to Konstytucyi dalsze ustawy Sejmu teraźniejszego we wszystkim stosować się mają.

Tekst 2.

Tytuł II. O rządzie
Art. 5. *Korona (…), jest dziedziczoną w osobie króla saskiego, jego potomków, dziedziców i następców podług porządku następstwa ustanowionego w domu saskim.*
Art. 6. *Rząd jest w osobie króla. On sprawuje w całej swojej zupełności urzędowania władzy wykonawczej.*
Przy nim jest praw początkowanie.
Art. 7. *Król może zdać na wicekróla część swojej władzy, której jemu samemu przez siebie sprawować, nie będzie się podobało.*
Art. 8. *Jeżeli królowi nie podoba się mianować wicekróla, mianuje prezesa rady ministrów.*
W tym przypadku interesa rozmaitych ministeriów będą roztrząsane w tej radzie, dla przedstawienia ich królowi do potwierdzenia.
Art. 9. *Król zwołuje, odracza i wyznacza dzień na zgromadzenie głównego sejmu. Zwołuje także sejmiki, czyli zgromadzenia powiatowe, i zgromadzenia gminne.*
Prezyduje w senacie, gdy to przyzwoitym osądzi.
Art. 10. *Dobra korony książęcej składają się, naprzód: z rocznego dochodu wynoszącego siedem milionów zł: pols: przez połowę w dobrach królewskich, a przez połowę w gotowiźnie ze skarbu publicznego; po wtóre: z pałacu królewskiego w Warszawie, i z pałacu saskiego.*
Na podstawie: Domena publiczna

A. Oceń, czy oba zaprezentowane teksty są częścią tego samego dokumentu (Tak lub NIE).

…….

B. Uzasadnij swoją odpowiedź odwołując się do wybranego źródła.

……

……

……

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 18. (2 punkty)
W miesiącu grudniu przypadać będzie 200. rocznica wydarzenia, które przyczyniło się do rozwoju ruchu spiskowego na ziemiach polskich w I połowie XIX wieku. Zapoznaj się z ilustracjami i wykonaj polecenia.

Domena publiczna

A. Przyczyną opisanego wydarzenia była śmierć osoby oznaczonej numerem……

B. Polski wieszcz, który był związany z powstałym wtedy ruchem to (wpisz cyfrę)……..

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 19. (2 punkty)
Na podstawie wybranego materiału źródłowego wykonaj polecenia.

Źródło 1. Opis

Z pamiętników Napoleona

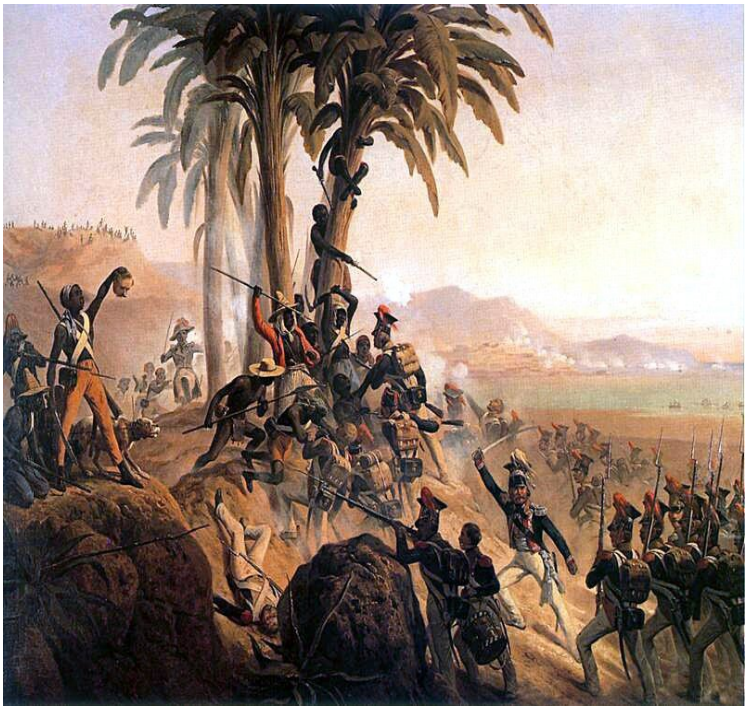
Zwycięstwa pod Arcole i Lodi oddały w moje ręce 20 000 jeńców polskich, służących w armii austriackiej. Postanowiłem wypróbować ich, przypuszczając, że są skłonni służyć mi dobrze. Zaciągnąłem więc ich pod moje znaki i ta rachuba okazała się najlepsza, jaką kiedykolwiek zrobiłem; usługi, jakie mi potem oddali, są tego nieśmiertelnym dowodem. Potrzebny był im wódz ich narodowości. Odgadłem takiego w jen. Dąbrowskim – i to był także znakomity nabytek.

Z pamiętników Napoleona, [w:] Czesław Nanke, Wypisy do nauki historii nowożytnej, t. 2, Lwów 1927.

Źródło 2. Ilustracje

Domena publiczna

Domena publiczna. Obraz Januarego Suchodolskiego

Źródło 3. Fragment pieśni

Patrz Kościuszko na nas z nieba,
Jak w krwi wrogów będziem brodzić,
Twego miecza nam potrzeba,
By Ojczyznę oswobodzić.
Wolność droga w białej szacie
Złotem skrzydłem w górę leci,
Na jej czole, patrzaj bracie,
Jak swobody gwiazdka świeci!
Oto jest wolności śpiew, śpiew, śpiew,
My za nią przelejem krew, krew, krew.

A. Wpisz poprawne dokończenie zdania.

Opisany w źródle 3. bohater narodowy stał na czele wymienionej w źródle 1. formacji wojskowej (TAK lub NIE) ……

B. Wyjaśnij, jaki jest związek między zamieszczonymi w źródle 2. ilustracjami a opisaną przez Napoleona polską formacją wojskową.

……

……

……

……..

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 20. (1 punkt)

Poniżej przedstawiono herb Królestwa Kongresowego. Po obejrzeniu godła wykonaj polecenie.

Uzasadnij jednym argumentem, że zamieszczone wyżej godło nie prezentuje wizerunku niepodległego państwa polskiego.

……

……

……

Liczba punktów
….. /1

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

KONKURS HISTORYCZNY

DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ

ROK SZKOLNY 2025/2026

ETAP REJONOWY

Konkurs historyczny, szkoła podstawowa

Numer zadania	Model odpowiedzi	Punktacja	Zasady przyznawania punktów
1	Podkreślamy: Paleolit, koczowniczy tryb życia	(0-2)	1 pkt – każde poprawne podkreślenie
2	X X	(0-2)	1 pkt – za każde poprawne zaznaczenie
3	1 (najwcześniejsze) - Uznanie chrześcijaństwa religią państwową w Rzymie 2 (najpóźniejsze) - Początek ruchu krucjatowego	(0-2)	1 pkt – za każde poprawne zaznaczenie
4	A. NIE B. Opis 1 odnosi się do Kopernika (studiował w Krakowie) drugi do Galileusza (odwołał swoje zeznania) *Uznajemy też inne poprawne uzasadnienia*	(0-2)	1 pkt – za poprawne wykonanie każdej części zadania
5	A. 1 B. Cortes (Kortez)	(0-2)	1 pkt – za poprawne wykonanie każdej części zadania
6	A. Artykuły henrykowskie B. Henryk Walezy (ilustracja środkowa)	(0-2)	1 pkt – za każde poprawne wpisanie
7	Podkreślamy pojęcia: minaret, krucjaty	(0-2)	1 pkt – za każde poprawne podkreślenie
8	A. Erazm z Rotterdamu B. Ilustracja środkowa	(0-2)	1 pkt – za każde poprawne wpisanie
9.	Wykreślamy: Jan Łaski/ Jan Kochanowski	(0-2)	1 pkt – za każde poprawne wykreślenie
10	F P	(0-2)	1 pkt – za każde poprawne zaznaczenie
11	A. Stefan Batory B. Był mężem Anny Jagiellonki/ był mężem siostry Zygmunta Augusta Uznajemy też inne merytorycznie poprawne odpowiedzi.	(0-2)	1 pkt – za poprawne wykonanie każdej części zadania
12	Podkreślamy: Załamanie gospodarcze Rzeczypospolitej/ rozwój oligarchii magnackiej i zrywanie sejmów	(0-2)	1 pkt – za każde poprawne podkreślenie
13	Rozstrzygnięcie: TAK Uzasadnienie: we wskazanym okresie Polska utraciła całe Podole wraz z Kamieńcem. *Nie przyznajemy punktów za argument jeżeli rozstrzygnięcie jest błędne.*	(0-2)	1 pkt – za rozstrzygnięcie 1 pkt – za uzasadnienie
14	A. Walezjusze B. „Król Słońce” C. Herb drugi od lewej	(0-3)	1 pkt – za poprawne uzupełnienie każdego z podpunktów
15	A. Deklaracja Niepodległości Stanów Zjednoczonych Ameryki (Północnej) lub USA B. Filadelfia	(0-2)	1 pkt – za poprawne wykonanie każdego podpunktu

16	(Julian Ursyn) Niemcewicz (Stanisław) Staszic	(0-2)	1 punkt – za poprawne wpisanie każdego z nazwisk
17	A. Nie Uzasadnienie: W tekście 1 wspomniany jest król Stanisław August Poniatowski a opis 2 wskazuje w art. 10 na księcia Uznajemy też inne merytoryczne wyjaśnienie. *Nie przyznajemy punktów, jeżeli uczeń wskazał, że oba fragmenty pochodzą z tego samego dokumentu***.**	(0-2)	1 pkt – za poprawne wpisanie odpowiedzi w części A 2 pkt – za całość zadania
18	A. 3 B. 1	(0-2)	1 pkt – za poprawne wykonanie każdego podpunktu
19	A. Nie B. Na ilustracji przedstawiono rdzenną ludność Haiti – tam wysłano ostatecznie legionistów Dąbrowskiego. *Uznajemy też inne sformułowania oddające powyższy sens*.	(0-2)	1 pkt – za poprawne wykonanie każdego podpunktu
20	Argument: godło Polski jest wpisane w godło Rosji (innego państwa) co heraldycznie oznacza zależność. *Uznajemy także inne poprawne uzasadnienia.* ***Nie zaliczamy odpowiedzi, w której uczeń wskazuje na Prusy klub Niemcy jako państwo, do którego odnosi się godło.***	(0-1)	1 pkt – za poprawne wyjaśnienie
	SUMA punktów	**40**	

Uwagi ogólne.

W treści poleceń wyraźnie wskazano liczbę odpowiedzi. Przy wyborze więcej niż wymagana liczby rozwiązań nie przyznajemy punktów za zadanie. Zostało to także umieszczone w instrukcji dla ucznia na pierwszej stronie arkusza.